

čís. 313 sb. z. a n. pacht zemědělského pozemku se obnovuje na další 3 roky i proti vůli propachtovatele tím, že pachtýř včas a písemně oznámí propachtovateli nebo jeho hospodářské správě, že si pozemek na dále podrží v pachtu. Zákon při slově »propachtovatel« výslovně uvádí vlastníka a, pokud jde o podpacht, pachtýře, neponecháváje o tom pochybností, že »propachtovatelem« má býti vyrozumíván vlastník bez rozdílu, zda byl sám propachtovatelem či zda nabyl vlastnictví k propachtovanému pozemku od původního propachtovatele. Za vlastníka však vzhledem k předpisu Šu 431 obč. zák. dlužno pokládati vlastníka knihovního. V tomto případě byli v době oznámení stěžovatelky, že si pozemek na dále podrží v pachtu, vlastníky tohoto pozemku Josef a Marie Š-ovi, pročež nepadá na váhu, že teprve usnesením z 21. října 1922 bylo v pozemkové knize při vkladu práva vlastnického pro uvedené manžele poznamenáno, že vklad práva toho je proti státu bezúčinným a že pozemek č. k. 94 zabrán jest státem podle zákona ze dne 16. dubna 1919, čís. 215 sb. z. a n. Stěžovatelka byla tedy povinna, by učinila oznámení, že si pozemek podrží dále v pachtu, nikoliv správě panství L., nýbrž manželům Š-ovým.

Čís. 2393.

Přerušení valutových sporů (nařízení ze dne 21. dubna 1921, čís. 173 sb. z. a n.).

Řízení dlužno přerušiti, třebaš tuzemský podnik vídeňské ústředny technicky samostatný, jinak však ve Vídni a z Vídně spravovaný, byl zapsán v rejstříku jako samostatný, byl-li obchod vyjednáván a uzavřen s vídeňskou ústřednou. Pohledávky z běžného účtu jest co do rozhodného dne 26. února 1919 posuzovati jednu každou zvlášť dle jich původního vzniku. Přerušiti jest řízení i ohledně příslušenství pohledávky.

(Rozh. ze dne 20. března 1923, R I 257/23.)

V rozepři Pražské filiálky Vídeňské banky proti Dru Maxu O-ovi, majiteli stejnojmenné firmy v Kraslicích, bytem ve Vídni, o zaplacení salda z běžného účtu, přerušil o d v o l a c í s o u d řízení dle nařízení ze dne 21. dubna 1921, čís. 173 sb. z. a n. D ů v o d y: Ze skutkových zjištění plyne, že podnik v Kraslicích byl sice podnikem odděleným, že však nešlo o samostatnou hospodářskou jednotku, a že poměr tohoto podniku vůči žalovanému byl podobný, jako poměr kraslické expositury banky ku žalobkyni. Tato expositura přijímala i částky, které docházely pro žalovaného v Kraslicích, vyplácela mu peníze, poukazovala je k jeho příkazu osobám třetím, a byly i akkreditivy expositurou banky převáděny bezprostředně na ni a přece nebyla samostatným, právním subjektem, nýbrž podléhala příkazům pražské filiálky banky, kteráž v tomto sporu proto také žalovala. Jak podnik žalovaného v Kraslicích, tak i expositura žalobkyně v Kraslicích byly pouze jakýmsi sprostředkovatelkami, které měly zjednodušiti obchodování. Pokud měla banka ve Vídni filiálku v Praze a exposituru v Kraslicích, vystupovala ve styku se žalovaným jako hospodářská jednotka, a nezáleží na tom, u které

z jejích odboček bylo předsevzato krytí aneb kde peníze byly vyzvednuty. Nepochybně byla však filiálka v Praze, u které bylo vedeno konto žalovaného, a u jejíž expositury byly poskytnuté akkreditivy honorovány a u níž peněžní transakce, týkající se podniku žalovaného v Kraslicích, byly konány — samostatným podmětem právním a jest tudíž jako takový k žalobě oprávněna. Žalován byl Dr. Max O. v Kraslicích, nebyla však žalována firma k rukám majitele. Konto nezní na jméno firmy dr. Max O. v Kraslicích, nýbrž na jméno »dr. Max O. v Kraslicích«. Že dr. Max O. měl osobně někdy své bydliště v Kraslicích, nebylo nikdež tvrzeno. Dle stavu věci byl podnik v Kraslicích pouhou provozovnou a Rudolf K. pouhým dílovedoucím, který nebyl oprávněn samostatně jednati, ježto vedení knih, uzavírání smluv a fakturování obstarával žalovaný ve Vídni. Nelze tudíž onen podnik — ačkoliv jest zapsán v obchodním rejstříku — považovati za hospodářskou jednotku ve smyslu §u 1 vládního nařízení ze dne 7. srpna 1922, čís. 265 sb. z. a n., nýbrž za pouhou provozovnu, třebaže po převratu byl jedinou provozovnou žalovaného v tuzemsku.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl rekursu.

D ů v o d y:

Ze skutečností, zjištěných odvolacím soudem, vychází na jevo, že kraslický podnik žalovaného nebyl samostatnou hospodářskou jednotkou ve smyslu §u 1 vlád. nař. ze dne 7. srpna 1922, čís. 265 sb. z. a n., nýbrž že šlo pouze o výrobu, provozovnu, t. j. podnik samostatný jen technicky, jinak však spravovaný ve Vídni a z Vídne, odkud vycházely nabídky a kam byly zasilány objednávky, kde byly splatny i faktury tamtéž vystavované. Šlo tudíž o podnik řízený ve Vídni, což odporuje požadavku samostatnosti, ježž má na mysli uvedené nařízení. Zápis podniku do obchodního rejstříku sám o sobě není rozhodným, byť i v něm uveden byl pouze kraslický závod jako samostatný, bez poukazu na hlavní závod. Z toho nelze ještě souditi na samostatný hospodářský podmět, aniž by tím trpěla zásada veřejnosti rejstříku. Také nelze přisvědčiti tvrzení stěžovatelky, že závod ten jeví se aspoň na venek jako samostatný podnik, neboť právě stěžovatelka jednala se žalovaným přímo ve Vídni a žalovala výslovně jeho jako majetníka kraslického závodu. Odvolací soud zjistil dále, že v zažalované částce započten je kapitál menší částkou, kdežto zbytek připadá na příslušenství sdílející osud hlavní pohledávky. Při doplnění šlo pouze o zjištění, zda v zažalované částce není zahrnuta též pohledávka vzniklá po 26. únoru 1919. To bylo skutečně zjištěno, aniž rekurs věcně odporuje zjištění tomu. Že provise i jiné útraty (Spesen) jsou příslušenstvím pohledávky, o tom nemůže býti sporu; stačí, když tyto částky vztahují se k pohledávce kapitálové, což nebylo vůbec popřeno. Jest možno, že některé z nich bude platiti v Kč, o tom však nelze prozatím rozhodnouti, ježto částky ty jsou příslušenstvím pohledávky, jejíž měna je sporná. Nelze bez dalšího souhlasiti s názorem stěžovatelky, že při kontokorrentním spojení vzájemným periodickým odpočtem zanikají staré pohledávky a vzniká nová. Tento účinek pouhého sčítování vzájemných pohledávek není

zákonem odůvodněn, a nebylo tvrzeno, že by jej strany byly smluvily. Ostatně pro otázku, zda má být spor přerušen podle vládního nařízení čis. 173 sb. z. a n. z r. 1921, je rozhodna doba vzniku každé jednotlivé kontokorentní pohledávky, z kteréž zásady vycházelo i zrušující usnesení Nejvyššího soudu.

Čís. 2394.

Ustanovení Šu 24 (1) vyrovn. řádu vztahuje se též na příslušenství pohledávek, požívajících přednostního práva.

(Rozh. ze dne 20. března 1923, R I 262/23.)

Usnesením vyrovnacího soudu ze dne 17. srpna 1922 bylo o jmění dlužníka zahájeno vyrovnací řízení. Žalobou, podanou dne 1. září 1922 na okresním soudě, uplatňovali vymáhající věřitelé proti dlužníku mzdové pohledávky. Rozsudkem ze 14. září 1922 byla dlužnice právoplatně odsouzena zaplatiti mzdy a útraty sporu. K vydobytí útrat sporu zažádali vymáhající věřitelé 30. listopadu 1922, kdy řízení vyrovnací nebylo ještě skončeno, u okresního soudu za povolení exekuce na dlužníkovy movitosti. Soud první stolice exekuci povolil, rekursní soud exekuční návrh zamítl. Důvody: Dle Šu 10 vyr. ř. nelze po zahájení vyrovnacího řízení pro pohledávku proti dlužníku na jeho věcech nabýti soudcovského práva zástavního ani práva na uspokojení. Pohledávky přednostní nejsou dotčeny zahájením vyrovnávacího řízení. Dle Šu 23 čis. 3 požívají práva přednostního pouze pohledávky zaměstnancu dlužníkových z platu služebních za poslední rok před zahájením řízení, jakož i nároky těchto osob pro předčasné zrušení služebního poměru, dle Šu 24 jest však přednostním pohledávkám postaveno na roveň pouze takové příslušenství, jež vzniklo až do zahájení vyrovnávacího řízení. Příslušenství později vzniklému nepřísluší toto pořadí a tudíž ani přednostní právo, nýbrž dlužno je posuzováti dle Šu 10 vyr. ř. jako ostatní pohledávky proti dlužníkovi.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Právní názor dovolací stížnosti, že se ustanovení Šu 24 vyr. ř. na pohledávky, požívající přednostního práva, nevztahuje, není udržitelným. Š 24 vyr. ř. obsahuje ohledně příslušenství a pohledávek náhradních ustanovení, jako Š 54 konk. ř. a nečiní rozdílu mezi pohledávkami požívajícími přednostního práva (Š 23 vyr. ř.) a pohledávkami jiných věřitelů, které by v úpadku náležely do třetí třídy, právě tak, jako Š 54 konk. ř. nečiní rozdílu mezi pohledávkami určitého pořadí, zejména mezi pohledávkami první a druhé třídy, jež jsou totožny s pohledávkami, uvedenými pod číslem 2 až 5 v Šu 23 vyr. ř., a pohledávkami třetí třídy. Z toho plyne, že, i když pohledávky požívající přednostního práva dle Šu 10 čis. 4 vyr. ř., nejsou dotčeny vyrovnávacím řízením a věřitelé takových pohledávek musí býti dle Šu 46 čis. 2 vyr. ř. úplně uspokoi-